

SEMINARI SOBRE EL TRACTAT D'UNIÓ LINGÜÍSTICA NEERLANDESA

per Mercè BATLLE I CASAS

De la Secció d'estudis de llengua catalana i llenguatge administratiu
de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya

L'Escola d'Administració Pública de Catalunya va organitzar un seminari sobre el *Taalunieverdrag* (Tractat d'Unió de llengua neerlandesa) que tingué lloc als locals de l'esmentada Escola el passat dia 7 de novembre.

El seminari, que comptà amb la presència d'especialistes en el camp de la planificació lingüística i el dret lingüístic (com ara els senyors Albert Bastardas, Oriol Camps, Carles Duarte, Antoni Milián, Joan Ramon Solé, Ramon Torrents, entre d'altres), va ser professat pel senyor Ivo J. D. Peeters, Director del Centre per a l'estudi dels drets dels grups ètnics i Expert Consultor del Consell d'Europa.

En aquest seminari es destacà la importància del Tractat d'Unió de llengua neerlandesa subscrit entre Bèlgica i els Països Baixos l'any 1980, i establert per permetre un tractament comú de les qüestions lingüístiques que afecten la comunitat flamenca de Bèlgica i la comunitat holandesa. Es tracta d'una situació comparable, encara que no idèntica (en un cas es tracta d'Estats diferents, en l'altre de Comunitats Autònomes d'un mateix Estat, tot i que hi ha també el cas d'Andorra i de la Catalunya del Nord a França), amb la de la llengua catalana, oficial en Comunitats Autònomes administrades per Governos diversos i també en un Estat independent com Andorra i, a més, llengua no oficial a la Catalunya del Nord a França i a la Franja aragonesa de llengua catalana.

L'existència del *Taalunieverdrag* pot, doncs, oferir una referència útil per a l'establiment d'acords que permetin la creació d'organismes de coordinació en matèria lingüística entre els diferents territoris de llengua catalana, per tal de superar així els grans inconvenients que la fragmentació administrativa planteja a la supervivència de la nostra llengua. Recordem, d'altra banda, que ja existeixen unes previsions constitucionals, estatutàries i de la Llei de Normalització Lingüística de les Illes Balears per a la possibilitat d'establir un acord d'aquest tipus.

Un seguiment del procés de gestació del Tractat d'Unió lingüística neerlandesa ens pot permetre d'observar el gran nombre de paral·lelismes amb el cas del català, al costat de nombroses i clares diferències. Cal subratllar que el *Taalunieverdrag* no va sorgir de la majoria holandesa, sinó de la minoria flamenca de Bèlgica i, a més, va ser impulsada des d'institucions privades i assumida després pels organismes oficials.

Segons la revisió constitucional belga de 1970, les dues grans comunitats belgues tenen competència en matèria de cooperació cultural internacional; és a partir d'aquesta revisió constitucional, que dóna autonomia cultural als flamencs, que es comença a perfilar un nou tipus de tractat, en el qual, a més de coordinar-se accions en matèria lingüística, es planteja també la creació d'organismes compartits.

El 1971 es propugna la creació d'una acadèmia conjunta de llengua i literatura.

L'any 1975 es proposa que un grup de treball mixt haurà d'establir un òrgan comú. Aquest grup presenta a final del 1976 un projecte d'Unió lingüística neerlandesa. La Comissió Permanent de Cooperació estudiarà la proposta per tal que aquest projecte assoleixi forma de tractat. Aquest es basava en dos principis: la unitat de la llengua i la delegació de funcions dels respectius governs.

Així doncs, finalment, el dia 9 de setembre de 1980 va ser solemnement signat, pel Ministre d'Afers estrangers de Bèlgica i el Secretari d'Estat per als Afers estrangers dels Països Baixos, el *Taalunieverdrag*; era el primer acord oficial que es realitzava entre el regne holandès i Bèlgica en matèria lingüística.

Aquest tractat comporta quatre òrgans:

1. Un Comitè de Ministres.
2. Una Comissió Interparlamentària.
3. Un Consell de la llengua i les lletres neerlandeses.
4. Un Secretariat General.

El *Taalunieverdrag* es refereix (art. 2n.) a la integració dels Països Baixos i la Comunitat Neerlandesa de Bèlgica en el domini de la llengua i de les lletres; enteses aquestes com a objecte d'estudi científic: les lletres com a art, la llengua com a mitjà d'expressió de les ciències, com a suport de les lletres i com a vehicle de relacions socials.

Els principals objectius de la cooperació són els següents:

- El perfeccionament de la llengua neerlandesa.
- El coneixement i l'ús de la llengua neerlandesa.
- La promoció de les lletres neerlandeses.
- La promoció de l'estudi i la difusió de la llengua i de les lletres neerlandeses a l'estranger.

Pel que fa a les decisions hi ha: la fixació en comú de l'ortografia, la gramàtica i el lèxic; la fixació dels criteris d'obtenció del certificat de coneixement del neerlandès com a llengua estrangera; i una política comuna respecte a la llengua i les lletres neerlandeses en el context internacional i en particular en el marc de les Comunitats Europees.

La publicació i difusió de llibres, l'ensenyament, l'ús de la llengua en l'administració, els bancs de dades terminològiques..., són altres camps de cooperació.

Tot això ens permet d'observar que el *Taalunieeverdrag* no és tan sols un tractat d'unió lingüística, sinó que aquesta unió és més àmplia: es tracta de la unificació de polítiques lingüístiques i també de polítiques socials, culturals i educatives en l'àmbit lingüístic.

